Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei, 1921-11-25, iš Miuncheno – į Berlyną

Kaip šiandie Tu?

Vanda Daugirdaitė

Berlin
Cuxhavener str. 15
Gartenhaus Noske.

Kaip šiandie Tu? Ar dar vis negerai [1]? Žiūrėk, laikykis, stiprinkis ir neišglebk – dar ne laikas. O aš jaučiuos šiandie labai patenkintas – pabaigiau versti operą [2] ir tris veiksmus jau mašinėle perrašiau. Pradėsiu ką nors indomesnio daryt. Tarytum kalnas nuo galvos nukrito. Ir tu, žiūrėk, tiktai stiprinkis. Esi žmogus, ir gyva[,] ir jauna, ir kaip tai galima valandos nepasisekimams apsileisti! Žiūrėk, Vanduk! Jeigu tavo ūpas bus toks, kaip paskutiniame laiške, tai aš tave labai barsiu. Turi būti stipra ir visa nugalėti ir galas! Žiūrėk, Vanduk!

Aš esu pilnas studentas, įsitaisiau naują pypkę ir beldžiu kojomis, kai profesorius niekus kalba. Vanduk, a, ar būsi gera ir stipra?

Baliukas [3]

KOMENTARAI

[1] Kalbama apie Vandos Daugirdaitės pradėtą brolių helenistų Alfredo ir Maurice'o Croiset *Graikų literatūros istorijos* vadovėlio vertimą iš prancūzų į lietuvių kalbą. Vertimo pradžia Vandos Daugirdaitės nedžiugino, nes nebuvo itin sėkminga. Balys Sruoga ją, kaip vertėją, stengėsi įtikinti, kad vertimo išmokstama dirbant, todėl neverta nusiminti, jei pirmieji variantai nėra nepriekaištingi.

[2] Balio Sruogos atliekamas Piotro Čaikovskio operos *Eugenijus Oneginas libreto vertimas į lietuvių kalbą (žr. in: LLTI BR*, f. 53, b. 572, p. 1–48).

[3] „Ne visi man iš Lietuvos atsiųsti laiškai yra išlikę (siuntė Balio Sruogos brolio Aniolo sūnus Vytautas perfotografavęs, norėdamas gauti siuntinių). Nėra susirašinėjimo per visą 1921 m. gruodžio mėn. ir sausio mėn. O jis buvo labai gyvas ir reikšmingas. Balys buvo mane pakvietęs į Miuncheną 1921 m. Kalėdoms. Taip nekantriai laukiau išvažiavimo dienos, kad apsiskaičiavau ir išvykau vieną dieną anksčiau, negu buvom susitarę. Tik vakare traukiniui artėjant prie Miuncheno įsisąmoninau ir buvau desperacijoje: Balys manęs nepasitiktų, kur aš dingsiu tame dideliame, svetimame mieste… Bet mano džiaugsmui – tik išėjau į stotį, žiūriu – stovi Balys ir manęs laukia… Tai buvo vienas iš jo nuostabių nujautimų. Atvažiavo ir Albinas Rimka iš Frankfurto, Kalėdas praleidom kartu – ir miegojom vienam kambary, man įtaisė kampuke už spintos. Ėjom į teatrus, muziejus, aludes, linksminomės draugiškai. O Rimkai išvažiavus, Naujų metų išvakarėse mes leidomės į kalnus… Nežinodami tvarkos pravažiavom Austrijos sieną, Kufštaine mus sulaikė, išėjom pasivaikščiot, kilom į kalną, patekom į pūgą, bet vis tik suradom traukinį ir sugrįžom į Bavariją. Sustojom pasakiškai gražiame slėny – Oberaudorf. Praleidom gražiausias gyvenimo valandas ir ten galutinai nutarėm, kad gyvenime daugiau nesiskirsim. Tai buvo mūsų slaptos vedybos – jų data yra mūsų oficialių vedybų žieduose“ (Vandos Sruogienės pastaba, in: BLKMČ BS, *KC PENN*, l. 39). Vanda Sruogienė, prisimindama pirmąjį apsilankymą Miunchene, vėliau istoriją papildė: „Atsidūrę 1921. XI. 1. svetur nutarėm praleisti pirmąsias Kalėdas kartu. Aš turėjau atvažiuoti į Miuncheną sutartą dieną. Pasirūpinau vizą (tuomet iš Prūsijos į Bavariją buvo reikalinga) ir išvažiavau viena traukiniu. Vėlai vakare artėjant į Miuncheną įsisąmoninau, kad važiuoju visą parą anksčiau… Koks buvo mano siaubas išlipus Miuncheno stoty… Prastai vokiškai šneku, pinigų turiu ne tiek, kad galėčiau sustot viešbuty… Bet žiūriu: Balys manęs laukia! Tikrai rėkdama puoliau jam ant kaklo, jis juokėsi ir turėjo mane tramdyti. Buvo kartu ir Albinas Rimka, atvykęs iš Frankfurto, kur studijavo. Balys susitarė su savo pensiono šeimininke, kad leistų mums visiems pabūti jo kambary. Spinta ir paralonu atskyrė mano kampelį su pastatyta kareiviška lovele. Rimka susirietė kanapkutėje (irgi, kaip aš, buvo mažas – sudarėm juokingą trijulę!). Taip labai draugiškai praleidom Kalėdas. Šeimininkė buvo pakvietus mus prie vokiškos eglaitės, išklausėm „Heilige Nacht“. Paskui kelios dienos – lankėm muziejus ir bierstubes[…]. Tai vienas pavyzdys Balio jautrumo […]. Telepatija.“ (Vandos Sruogienės laiškas Algiui Samulioniui, iš Kanados – į Vilnių, 1981-06-27, l. 2r, 3r, 4r). Iš Vandos Daugirdaitės ir Balio Sruogos susirašinėjimo 1921 m. gruodžio ir sausio mėn. išliko tik vienas atvirlaiškis (žr. Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei, iš Miuncheno – į Berlyną, 1921-12-09, in: *MLLM GEK* 3961/21, *MLLM ER1* 1795, l. 1r–v).